

IZVJEŠĆE O REVIZIJI
INSTITUTA ZA AKREDITIRANJE
BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2008. GODINU

Broj: 01/02-08-16-1-441/09

Sarajevo, ožujak 2009. godine

K A Z A L O

I.	MIŠLJENJE REVIZORA	3
II.	NALAZI I PREPORUKE	5
1.	Uvod	5
2.	Postupanje po ranijim preporukama	5
3.	Sustav internih kontrola	6
4.	Planirani i izvršeni proračun	6
5.	Javne nabave	7
III.	KORESPONDENCIJA	8
	Privitak:	9
	- Tablica 1. Odobreni i izvršeni proračun za 2008. god.	
	- Komentar klijenta na Nacrt izvješća o reviziji za 2008. godinu	
	- Odgovor Ureda za reviziju na komentare klijenta	

I. MIŠLJENJE REVIZORA

Temelj za reviziju

Izvršili smo reviziju finansijskih izvješća **Instituta za akreditiranje Bosne i Hercegovine** (u daljem tekstu: Institut) i usklađenost poslovanja sa zakonima i propisima za godinu koja se završava na dan 31.12.2008. godine.

Odgovornost rukovodstva

Rukovodstvo Instituta je odgovorno za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća sukladno prihvaćenom okviru finansijskog izvješćivanja tj. Pravilniku o finansijskom izvješćivanju institucija BiH («Službeni glasnik BiH» broj 33/07) i Pravilniku o računovodstvu proračuna institucija BiH broj 01-St4-16-1810/05). Ova odgovornost obuhvaća: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća koja ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvene procjene koje su razumne u danim okolnostima. Rukovodstvo je također odgovorno za sukladnost poslovanja Instituta sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost izražavanje mišljenja o finansijskim izvješćima na temelju revizije. Reviziju smo izvršili sukladno Zakonu o reviziji institucija Bosne i Hercegovine («Službeni glasnik BiH» broj 12/06), INTOSAI revizijskim standardima («Službeni glasnik BiH» broj 5/01) i Međunarodnim standardima revizije (ISA). Ovi standardi nalažu da radimo sukladno etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućuje da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo kako finansijska izvješća ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, te kako je poslovanje sukladno važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Revizija uključuje provođenje postupaka s ciljem pribavljanja revizijskih dokaza o sukladnosti poslovanja i o iznosima i objelodanjivanjima danim u finansijskim izvješćima. Izbor postupka se temelji na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvješćima. Pri procjeni rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća, u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u danim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o učinkovitosti internih kontrola. Revizija također uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opće prezentacije finansijskih izvješća.

Smatramo kako su pribavljeni revizijski dokazi dostatni i odgovarajući te osiguravaju temelj za mišljenje revizora.

Kvalifikacija:

1. Provođenje procedura nabava u pojedinim slučajevima nije bilo sukladno odredbama Zakona o javnim nabavama Bosne i Hercegovine - vidjeti poglavlje 5 ovog Izvješća.

Mišljenje:

Prema našem mišljenju finansijska izvješća Instituta prikazuju istinito i objektivno, po svim bitnim pitanjima, stanje imovine i obveza na dan 31. prosinca 2008. godine, rezultate poslovanja i izvršenje proračuna za godinu koja se završava na taj dan, sukladno prihvaćenom okviru finansijskog izvješćivanja.

Finansijsko poslovanje Instituta u tijeku 2008. godine bilo je u svim materijalno značajnim aspektima sukladno važećoj zakonskoj regulativi, osim za napomene navedene pod točkom 1.

Sarajevo, 12.03.2009. godine

Zamjenica glavnog revizora

Božana Trninić

Glavni revizor

Milenko Šego

II. NALAZI I PREPORUKE

1. Uvod

Institut za akreditiranje Bosne i Hercegovine je samostalna institucija utemeljena Zakonom o osnivanju Instituta za akreditiranje Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" broj:10/02). Prema odredbama članka 7. navedenog Zakona Institut je nadležan za:

- razvijanje, provođenje i održavanje Sustava akreditiranja Bosne i Hercegovine,
- provođenje procedure akreditiranja i nadzora tijela za ocjenjivanje usklađenosti,
- zastupanje Bosne i Hercegovine u europskim i međunarodnim organizacijama za akreditiranje,
- organiziranje i provođenje specijalističkog obrazovanja kadrova u području akreditiranja,
- razvijanje i uspostavljanje informacionog sustava o dodijeljenim akreditacijama i dokumentima iz područja akreditiranja,
- druge upravne i stručne poslove.

Institut ima svojstvo pravne osobe sa sjedištem u Sarajevu.

2. Postupanje po ranijim preporukama

Ured za reviziju je izvršio reviziju poslovanja Instituta za 2007. godinu, o čemu je sastavljeno izvješće. Revizijom su utvrđene određene slabosti i nepravilnosti opisane u Izvješću o reviziji Instituta za 2007. godinu i Institutu je sugerirano da ih razmotri te da poduzme određene aktivnosti kako se utvrđene nepravilnosti i propusti ne bi ponavljali u daljem poslovanju.

Institut je dostavio odgovor Uredu za reviziju sukladno članku 16. stavak 3. Zakona o reviziji institucija BiH o poduzetim aktivnostima radi nadilaženja slabosti i nedostataka koji su identificirani u Izvješću o reviziji za 2007. godinu.

Osvrtom na preporuke revizije dane u Izvješću o reviziji za 2007. godinu (i preporuke dane u Pismu rukovodstvu za 2008. godinu) te uvidom u poduzete aktivnosti, utvrdili smo sljedeće:

Realizacija preporuka u tijeku

- Sustav internih kontrola nije u cijelosti izgrađen na zadovoljavajući način jer su ponovno uočene određene slabosti i propusti, ali smo uočili i poduzimanje odgovarajućih aktivnosti na poboljšanju istih.
- Planiranje proračuna nije u cijelosti izvršeno na zadovoljavajući način, a ni u cijelosti usklađeno sa uspostavom svoje temeljne funkcije.

Nerealizirane preporuke

- Ponovno su uočeni određeni propusti u procedurama javnih nabava tj. primjeni Zakona o javnim nabavama.

3. Sustav internih kontrola¹

Revidiranjem poslovanja Instituta uočili smo kako cjelokupni sustav internih kontrola koji podrazumijeva skup postupaka i mjera koje poduzima rukovodstvo klijenta u cilju osiguranja točnosti i pravilnosti evidentiranja financijskih transakcija, njihovu punu usklađenost sa zakonima te učinkovito trošenje javnog novca, nije u cijelosti razrađen i definiran na jasan i precizan način.

U cilju unapređenja sustava internih kontrola Institut je donio novi Pravilnik o internoj kontroli i reviziji broj: ODL-23/08 od 03.03.2008. godine.

I pored donošenja navedenog pravilnika i procjene rizika, uočene primjedbe na postojeći sustav internih kontrola u Institutu odnose se na nedostatke u procesu planiranja i izvršenja proračuna, propuste u trošenju proračunskih sredstava i slabosti učinjene prilikom provedbe procedura javnih nabava.

Nedostatak kvalitetnog sustava internih kontrola ili njegova nedostatna primjena može imati negativan utjecaj na racionalno upravljanje i poslovanje institucijom i nenamjensko trošenje proračunskih sredstava.

Preporuka: Revizija sugerira nastavak dogradnje postojećeg sustava internih kontrola i dosljednu primjenu postojećih pravila i procedura. Nadalje, potrebno je kreirati takav sustav internih kontrola koji će preventivno otklanjati sve moguće slabosti i nepravilnosti.

4. Planirani i izvršeni proračun

Proračun Instituta za 2008. godinu odobren je u iznosu 844.610,00 KM, a realiziran u iznosu 749.503,00 KM, što predstavlja izvršenje od 89%, a što se vidi u priloženoj tablici Odobreni i izvršeni proračun za 2008. godinu (vidjeti privitak br. 1).

Institut je tijekom 2008. godine izvršio dvije promjene strukture proračuna u ukupnom iznosu od 41.000,00 KM, na način da su raspoloživa sredstva sa pozicije ugovorenih usluga prenesena na pozicije: plaće uposlenih 22.000,00 KM, putne troškove 10.000,00 KM, usluge prijevoza i goriva 4.000,00 KM i za tekuće održavanje 5.000,00 KM.

Slabosti sistema planiranja proračuna ogledaju se u nedovoljno efikasnom korištenju proračunskih sredstava jer se rezervira više sredstava nego što je potrebno za normalno funkcioniranje i ostvarivanje zakonom propisanih funkcija Instituta, a s druge strane, postoji realna mogućnost da zbog nedostatka sredstava u tekućoj godini ostanu nerealizirani određeni projekti u drugim institucijama.

Preporuka: Preporučamo Institutu da procesu planiranja posveti više pažnje, s obzirom da je kvalitetno planiranje proračuna strateški važna osnova za osiguranje materijalnih i ljudskih resursa te značajno za ekonomično i transparentno upravljanje sredstvima.

¹ Interna kontrola je skup postupaka koje oblikuje uprava, rukovoditelji i ostali djelatnici sa svrhom stjecanja razumnog uvjerenja glede postizanja ciljeva na području sljedećih kategorija: 1) učinkovitost poslovanja, 2) pouzdanost financijskog izvješćivanja i 3) usklađenost s primjenjivim zakonima i propisima.

5. Javne nabave

Tijekom revizije smo utvrdili kako sustav internih kontrola kod procesa nabava, još uvijek nije uspostavljen na način da je osiguran cjelovit nadzor i kvalitetna kontrola u svim fazama procesa nabava, od samog planiranja procesa nabava do praćenja izvršenja zaključenih ugovora.

Želimo skrenuti pozornost rukovodstvu Instituta na sljedeće nedostatke u procesima nabava koje smo uočili tijekom obavljanja revizije:

Nabava avio karata: Sa izabranim dobavljačem za avio karte «Kompas d.o.o.» Sarajevo zaključen je ugovor o nabavi prije nego što je traženo i pribavljeno mišljenje Pravobraniteljstva BiH na tekst nacrtu ugovora. Nabave su izvršene u vrijednosti 11.647,27 KM, a navedenim ugovorom nije navedena ukupna, procijenjena vrijednost usluga.

Nabava uredskog materijala: Zahtjev za dostavljanje ponuda za nabavu uredskog materijala nije sastavljen sukladno potrebama Instituta nego je zahtjevom tražena ponuda za nekoliko vrsta tonera i registratora, a tijekom godine od izabranog dobavljača vršena je nabava i ostalog uredskog materijala. Također je utvrđeno kako u zahtjevu za dostavljanje ponuda nije definirana količina po pojedinim artiklima roba tako da je ocjena ponuda izvršena na temelju jediničnih cijena, a ne na temelju ukupne vrijednosti ponude. Zaključno sa 31.12.2008. godine nabava uredskog materijala iznosila je ukupno 6.930,72 KM.

Usluge servisiranja putničkih vozila: Izbor najpovoljnijeg dobavljača za servisiranje putničkog vozila je izvršen na temelju najniže cijene norma sata koja je utvrđena kao kriterij u zahtjevu za dostavljanje ponuda bez materijala za popravku i održavanje vozila. Kako zahtjevom za dostavljanje ponuda nije tražena i cijena materijala mišljenja smo da provedenom procedurom nabave nije obuhvaćena stvarna vrijednost servisiranja i popravka vozila. Institut je od ponuđača trebao tražiti specifikaciju cijena materijala i rezervnih dijelova uz ponudu i na taj način vršiti praćenje fakturiranih troškova materijala za popravku i održavanje vozila. Izvršene usluge za popravku i održavanje vozila u 2008. godini iznosile su 7.072,77 KM.

Usluge seminara: Nabave za usluge seminara u 2008. godini iznosile su ukupno 15.891,12 KM. Testiranjem procedura izbora najpovoljnijeg dobavljača za usluge seminara za norme ISO/IEC 17021:2006 i norme EN 45011:1998 utvrdili smo da Institut nije prikupio tri odgovarajuće ponude te nije poništio postupak sukladno članku 46. stavak 6 ZJN («U slučaju kada je prikupljeno manje od tri odgovarajuće ponude, ugovorno tijelo poništava postupak i započinje naredni obnovljeni postupak»). Također je utvrđeno da dvije primljene ponude nisu evidentirane kroz protokol. Cijene navedene u Zapisniku povjerenstva za javne nabave se ne podudaraju sa cijenama iz ponude izabranog dobavljača nego su navedene cijene iz ugovora koji je naknadno potpisan (ugovorom je definirana cijena niža od ponuđene).

Navedeni nedostaci i slabosti mogu dovesti ugovorni organ u određene probleme glede primjene zakonskih procedura, a što za posljedicu može imati neracionalno trošenje sredstava.

Preporuka: Ured za reviziju sugerira dosljednu primjenu Zakona o javnim nabavama te analiziranje uočenih nedostataka kako se isti ne bi ponavljali.

III. KORESPONDENCIJA

Institutu je uručen Nacrt izvješća o reviziji za 2008. godinu na razmatranje i dostavljanje eventualnih novih dokaza i komentara na nalaze revizije.

U ostavljenom roku od 15 dana, Institut je dostavio komentare na nalaze sadržane u Nacrtu izvješća o reviziji.

Po našoj procjeni, Institut nije dostavio nove dokaze i činjenice koje bi utjecale na izmjenu nalaza sadržanih u Nacrtu izvješća o reviziji, a pojedini komentari su djelomično uvaženi. Temeljem toga ovo Izvješće predstavlja konačno izvješće dostavljeno klijentu sa određenim korekcijama u odnosu na Nacrt izvješća o reviziji.

U prilogu Izvješća dostavljamo vam komentare Instituta i naš odgovor na komentare.

Revizijski tim:

Vlatko Malbašić, viši revizor

_____

Anisa Fejzić, pomoćni revizor

_____

Davorka Gašanović, pomoćni revizor

_____

Odobreni i izvršeni proračun za 2008. godinu

Tablica 1.

INSTITUT ZA AKREDITIRANJE BiH

Red. broj	Vrsta rashoda	Odobreni proračun	Promjena strukture proračuna	Ostala povećanja proračuna	Ukupno proračun (3+4+5)	Izvršenje proračuna	Razlika (6-7)	Postotak (7/6)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
I.	Tekući izdaci	836,110	0	0	836,110	741,207	94,903	89
1.	Plaće zaposlenih	342,184	22,000	0	364,184	355,573	8,611	98
2.	Naknade troškova zaposlenih	70,525	0	0	70,525	49,630	20,895	70
3.	Putni troškovi	85,783	10,000	0	95,783	82,389	13,394	86
4.	Izdaci telefonskih i pošt.usluga	19,474	0	0	19,474	15,061	4,413	77
5.	Izdaci za energiju i kom. usluge	34,080	0	0	34,080	23,974	10,106	70
6.	Nabava materijala	12,660	0	0	12,660	12,405	255	98
7.	Izdaci za usl. prijevoza i goriva	2,921	4,000	0	6,921	5,176	1,745	75
8.	Unajmljivanje imovine i opreme	116,845	0	0	116,845	107,661	9,184	92
9.	Izdaci za tekuće održavanje	5,842	5,000	0	10,842	10,733	109	99
10.	Izdaci za osiguranje	0	0	0	0	0	0	0
11.	Ugovorene usluge i druge usluge	145,796	-41,000	0	104,796	78,605	26,191	75
II.	Kapitalni izdaci	8,500	0	0	8,500	8,296	204	98
1.	Nabava zemljišta	0	0	0	0	0	0	0
2.	Nabava građevina	0	0	0	0	0	0	0
3.	Nabava opreme	8,500	0	0	8,500	8,296	204	98
4.	Nabava ostalih stalnih sreds.	0	0	0	0	0	0	0
5.	Rekonstrukcija i inves.održ.	0	0	0	0	0	0	0
III.	Tekući grantovi	0	0	0	0	0	0	0
IV.	Ukupan proračun	844,610	0	0	844,610	749,503	95,107	89
	Broj uposlenih	15			15	13	2	87